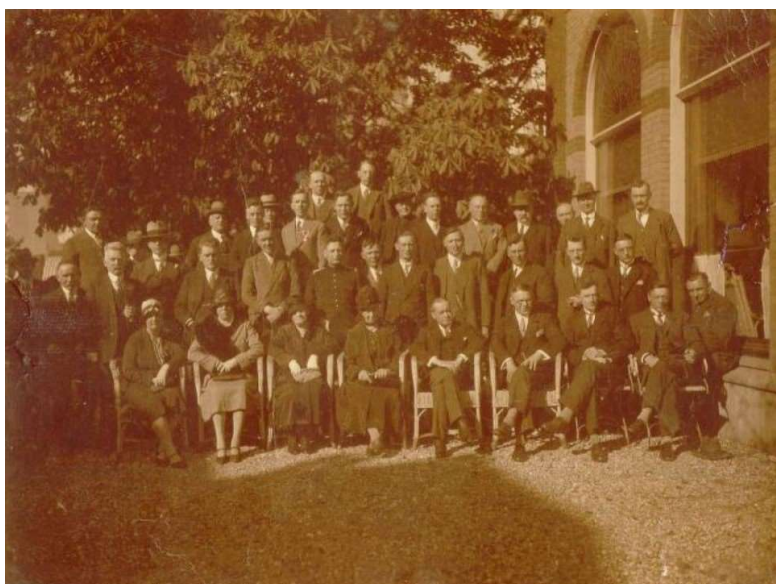

UIT DE RIJKE HISTORIE VAN DE EOV

Op maandagavond 11 mei 1959 werd in "Buitenlust" een vergadering belegd, waar de drie destijds bestaande winkeliersverenigingen, te weten: "Handel en Industrie" en de Christelijke en Katholieke Middenstandsvereniging, zich wilden verenigen tot één grote Edese organisatie met louter alleen zakelijke belangen.

Weliswaar bestond er al ruim twintig jaar een goed functionerende "contactcommissie", die het onderlinge verband tussen de drie groepen regelde, maar die zou dan worden opgeheven. Voor de aardigheid de namen van de bemiddelaars, vroeger bekende Edenaren, in hun laatste samenstelling. Als voorzitter fungeerde de heer J. J. Van Egmond, bijgestaan door de heren Pijpers, ten Ham, Brands, Paap, Pieters, Van Raalte en Jager.

Handel en industrie in 1930 met op de eerste rij burgemeester Creuz.
(Foto C. Hartgers)

Na deze voorbereidende bijeenkomst, werden op maandagavond 29 juni 1959 in "de Hof van Gelderland" spijkers met koppen geslagen. De verlangde nieuwe organisatie kwam er onder de naam "Edese Winkeliers Vereniging", zij het dat de drie genoemde groepen niet werden opgeheven, maar op de oude voet bleven doorwerken, onder supervisie van de EWV. Het eerste bestuur werd als volgt samengesteld: E.J. Roelofsen voorzitter, Van Dijk 2^e voorzitter, Wien secretaris, Wieringa 2^e secretaris,

Pluim penningmeester, Veenendaal 2^e penningmeester en de leden Van 't Hof en Sloof. De contributie werd vastgesteld op vijftien gulden per jaar met een extra bijdrage van twee gulden voor elk personeelslid.

Zakenmensen met eigen werkplaatsen maakten tegen deze laatste bepaling bezwaar, zodat men besloot deze heffing alleen voor winkelpersoneel te laten gelden. Nog datzelfde jaar startte de EWV met haar activiteiten, die zich steeds verder ontplooiden, tot tevredenheid van de Edese zakenwereld.

In maart 1966 ontstonden er echter ernstige moeilijkheden. Aanleiding was een schrijven waarin werd gevraagd advies te geven inzake de plannen om de winkelsluiting van de woensdagmiddag naar de maandagmorgen te verplaatsen. De meningen van de leden bleken zeer verdeeld: textielhandelaren toonden zich direct voorstanders. Door de vele manufacturen op de wekelijkse maandagmarkt, kwamen er die ochtend toch vrijwel geen kopers. Bakkers en groentehandelaren meenden dat ze juist dan, na het weekend, voor de huisvrouw onmisbaar waren.

Bovendien was de woensdagmiddag bij het publiek ingeburgerd, zodat het onzin was om dat te veranderen. Men kwam er niet uit; ieder handhaafde zij eigen standpunt. Het bestuur van de EWV zag er ook geen gat meer in; acht leden gaven de pijp aan Maarten en traden af, alleen de heer Wien bleef op zijn post.

De crisis duurde gelukkig niet al te lang, reeds 2 april 1966 kwam er een nieuwe ploeg op de proppen met de heer D. de Nooy als voorzitter, en de volgende leden: J.H. van de Brink, A. Busser, G. R. Heij, F. J. van der Horst, D. Pijpers, E. Robbers, H. M. Taxe en H. Willems. Dit bestuur toonde zich uitermate voortvarend; er werd met de gemeente onderhandeld over de gewraakte winkelsluiting, adressen werden, met min of meer succes ingediend, omtrent de vaak onduidelijke wegwijzerborden, de wateroverlast in het dorp, veroorzaakt door hevige regenval, vaak een aanzienlijke strop voor verschillende winkeliers en tal van andere zaken. Ook stond het bestuur vierkant achter het winkelplan dat Centrum Service Ede, onder leiding van voorzitter H. Zomerhuis, in oktober 1966 lanceerde. Men wilde van de Grotestraat en het Maandereind een aaneengesloten overdekt winkelcentrum maken door het aanbrengen van drie meter brede luifels. De firma Storebest had bereids de nodige ontwerptekeningen gemaakt en de totale kosten van het project op f. 580.000,- becijferd. Het is nooit zover gekomen al hebben geleidelijk wel verschillende zaken op eigen kosten, er voor gezorgd, dat men ook bij regen rustig hun etalages kan bekijken.

Ook de jaarlijkse acties rond Sint Nicolaas tijd betekende drukke dagen voor de EWV; in 1966 voor de eerste maal verzorgd door het nieuwe bestuur. Ditmaal werden kaarten uitgereikt waarop nummers, verstrekt bij het inkopen doen, in een bepaalde combinatie geplakt moesten worden. Dat lukte bij ongeveer twee honderd veertig mensen die elk twee toegangsbewijzen ontvingen om de slotavond in de "Reehorst" bij te wonen en waar tevens drie prijswinnaars uit de bus moesten komen. Helaas was de woensdagavond 14 december 1966 slecht gekozen daar op hetzelfde tijdstip de cupwedstrijd Liverpool – Ajax werd uitgezonden en vooral heel wat mannen het lieten afweten. Maar ook met overwegend dames in de zaal ging de voorstelling door. Tussen het optreden van verschillende artiesten werden, door middel van vertoonde dia's meer of minder bekende plekjes uit ons land op het scherm gebracht. De tweehonderd veertig deelnemers hadden tot taak deze te herkennen en op te schrijven, waarbij de meeste goede antwoorden de beslissing brachten.

De eerste prijs, lang niet mis, een auto Simca 100, werd gewonnen door mevrouw van Starrenburg – Lisman, een wasautomaat ging naar de heer L. T. Veltman, terwijl een koelkast ten deel viel aan mejuffrouw H. Prangma. Deze nam weliswaar haar prijs dankbaar in ontvangst, maar verklaarde onder grote hilariteit dat men op de boerderij Mossel, waar zij woonde, nog niet over stroom beschikte.

De volgende intocht van Sint Nicolaas, zaterdag 25 november 1967, werd een sensatie. De EWV had van circus Boltini de beschikking gekregen over vier olifanten en twee kamelen voor de tocht van de goed heilig man door het dorp. Een enorme mensenmassa was op de been, vooral de jeugd toonde zich enthousiast over de dikhuiden die alsmaar met hun slurf links en rechts zwaaiden om zoveel mogelijk pepernoten op te vangen. Sint Nicolaas zelf zal deze manier van rijden minder op prijs gesteld hebben. Hij had alle moeite, hoog op de brede rug gezeten, zijn evenwicht te bewaren en geen moment tijd om naar de kinderen te zwaaien. Geen wonder dat de man een zucht van verlichting slaakte toen het einde van de tocht “Hotel Buitenzorg” was bereikt.

Toch was lang niet iedereen tevreden over de intocht; een echte Sint Nicolaas hoort op een schimmel, een oeroude traditie, die op zaterdag 16 november 1968 weer in ere werd hersteld. Overigens was deze Sint Nicolaasactie, althans financieel gezien, allermindst een succes. Als attractie voor het winkelend publiek had men een zogenaamd “klokjesspel” op touw gezet. Bij elke bestede gulden werd een gesloten bon verstrekt, waarop een wijzerplaat stond afgebeeld. Gaf de wijzer een bepaald uur aan, dan kreeg men een bepaald bedrag aan guldens uitbetaald. Deze opzet sloeg geweldig aan: meer dan anderhalf miljoen klokjes werden uitgereikt, een aantal waarop het bestuur allermindst had gerekend en waardoor het aantal uitgekeerde guldens ver boven het geraamde bedrag steeg. Als klap op de vuurpijl kreeg de EWV nog een proces verbaal wegens overtreding van de wet op kansspelen, waaronder naar het oordeel van de politie dit klokjesspel viel.

Nog een aardig voorval om op te halen; hoewel de EWV zich uiteraard niet op politiek terrein bewoog, heeft een aantal leden - weliswaar als grap bedoeld - eens een dergelijke bijeenkomst volledig uit de hand laten lopen. Op donderdag 23 oktober 1969 hield D'66 een openbare vergadering in de “Witte Hinde”. De partij, tot dan samenwerkend met Wageningen, zou voortaan in Ede als zelfstandige afdeling optreden. Belangstellenden werden opgeroepen de vergadering bij te wonen en zich als lid op te geven. Van deze uitnodiging maakte een groep middenstanders gebruik en liet zich inschrijven. Voor de pauze had de bijeenkomst een normaal verloop; het Tweede Kamerlid, dr. Van der Woude, zette de doelstellingen van de partij uiteen en beantwoordde gestelde vragen. Na de koffie zou het afdelingsbestuur worden gekozen waarvoor reeds verschillende gegadigden beschikbaar waren. Maar om de zaak goed democratisch te laten verlopen, konden ook uit de vergadering kandidaten worden gesteld. Dat was het moment waarop de Edese zakenmensen hadden gewacht.

Zonder blikken of blozen, schoven vijf man naar voren, die gezien hun meerderheid in de vergadering, ongetwijfeld zouden worden gekozen. Onder de initiatiefnemers ontstond een reusachtig tumult; op deze wijze zou D'66 volkomen aan de middenstand worden overgeleverd. De debatten volgden in alle hevigheid, maar geen mens die er iets wijzer van werd. De leider van de bijeenkomst trachtte orde in de chaos te brengen, maar kon er moeilijk onderuit dat elk lid, ook al was hij pas toegetreten en geaccepteerd, stemrecht bezat. Tenslotte vonden de stuntmakers het welletjes en trokken hun kandidaten terug. Maar men was wel zo wijs de definitieve samenstelling van het bestuur uit te stellen tot een volgende vergadering.

In de loop der jaren onderging het bestuur van de EWV de nodige mutaties en breidde haar werkteerrein steeds verder uit, doordat nieuwe winkelcentra verrezen elk met speciale eigen belangen. De naam werd gewijzigd in EOv: "Edese Ondernemers Vereniging" waardoor duidelijker het doel, overkoepelend orgaan voor de winkeliersvereniging "Ede-Centrum", Ede-Zuid", Ede-West", "de Lindenhorst" en "Bellenstein" naar voren springt. Wij zijn ervan overtuigd dat de EOv goede richtlijnen zal blijven geven voor een bloeiende Edese middenstand.